

A magyar földhitelintézet

sorsolás alá eső 5 1/2 %-os záloglevelei

oly értékpapírok, melyeknek összegzi földbirtokra első helyen történt betáblázás által biztosítva, s hivatalos kimutatások szerint két-háromszoros értékű jelzálog által fedezve vannak.

E jelzálogi biztosítékon kívül kezesedik még a záloglevelek biztoságáért:

az intézet alapítványi tőkéje, — a tartalék-alap, — a törlesztési alap, kölcsönös jótállása

az intézet valamennyi adósnak, kik egyetemlegesen, egy mindnyájáért és mindnyája egyért, egész ingó és ingatlan vagyonukkal kezeskednek a záloglevelek birtokosainak az intézet kötelezettségeiért.

A záloglevelek, melyek 3 1/2 év alatt, félévenkénti nyilvános sorsolás útján teljes névértékük szerint visszafizetnek, 1000, 500 és 100 ftra szólnak, 5 1/2 %-kal kamatoztatnak, s a jelenlegi árfolyam szerint évi 7 %-ot jövedelmeznek, nem számítva bele azon tőke-nyereményt, mely a teljes névszerinti értékben visszaváltás folytán a vásárlási ár és a névérték közötti különbözetről fogva a vevő javára esik.

Minden záloglevél félévi kamatszelvekkel van ellátva, melyek évenként kétszer, és pedig május és november 1-én napján, minden adólevonas nélkül, váltataknak be, s pedig nemcsak Pesten az intézet pénztárána, hanem minden európai börzpiacra, valamint azon kereskedő-házak által is, melyek a záloglevelek eladásával foglalkoznak.

A záloglevelek legfeljebb rendelt szerint

árwapénzek, alapítványok,

s egyebek biztosítására is fordíthatók, különösen pedig alkalmasak

biztos tőke-elhelyezések és az aggkor biztosítására,

miután föltétlen biztosítékot, s most vásárolva,

7% évi jövedelmet és biztos tőkenyereményt

nyújtanak.

Az említett záloglevelek, a napi-árfolyam szerint, kaphatók PESTEN: Malvieux C. J., Wahrmann és fia Baron testvérek című kereskedő-házaknál: — BECSBEN: M. Schnapper, Johann Ribarz, L. Epstein uraknál: — vidéken: a Magyar biztosító-társaság főügynököseinek legnagyobb részéni; bérmentesítve küldött pénztár azonosban posta útján magától az intézettől is megszerezhetők.

1083 (24-0)

Gabrielanum.

Berzevicy Irák ur Borsodmegyében, s Szendrő-Ládi Gabrielanum famivelőntézetében találtató alma, körtve, meggy, oserenye, szilva, barack és róza-fa 2-5 éves különféle és több 1000 darab az eddig ismeretek között a legnemesebb fajcseméket és számocsa, földi eper és gazdasági legkülönb faja köztük a híros krivicza-gabna és iborkamagvát és burgonyafaját, az eddig ismeretek között a legjutányosabb áron ajánlja, és szoknak különösen a facsemétek gyümölcsével megízlelés végett, valamint a Gabrielanum intézet katalógusával is megrendelésre szolgálni kész, utolsó posta Miskolcz mellett Edeleány. 1467 (2-3)

Titkos 1412 (9-0)

betegségeket

még macacs és üdült bajokat is úgy körödben, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gatlattalnak, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Hefler Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-5-ös emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszerék is megküldetnek.

Mindennemű

takarópapíros (Makulatur)

kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

A dr. Pattison-féle köszvény-gyapot

enyhíti azonnal s gyorsan gyógyítja

a köszvény- s csúzos bántalmak

minden nemét,

u. m. arcz-, mell-, nyak- és fogfájásokat, fej-, kéz- és térd-köszvényt, gyomor- és altesti fájdalmakat s a t. Csomagokban 50 kr. s forrójával használati utasítással együtt egyedül valódi minőségben kapható: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban Pesten, király-utca 7-dik z. a., és Budán, TAUB W., tabán, szarvas-tér 613. sz. a. 1848 (6-7)

Gyermek vászonnemű-készletek,

u. m.: ingek, lábravalók, korsettek, ellenzők, piqué-takarók, kötött főkötők s a t.

Keresztelő-vánkosok és zubonykák

fonott vagy vas bölcsők, egészen felszerelve minden áron.

Női vászon-készletek,

ágyneműek, nappali és éjjeli ingek, nadrágok, korsótkék, fésülő-köpenyek, zsebkendők, szoknyák s a t. asztalneműek, törülközők s a t.

Kész mennyasszonyi készletek

bármely áron, mennyasszonyi ruhák selyemből vagy illusioból, és mirtus koszorúk.

Finom himzések, fehéreneműek, csipkék,

gallérok és kézélok, főkötők, hálók, szövetek, szelők és betétek s a t.

Függönyök és függönyszöveteket

ajánl

TÜRSCH F.

Pesten, váci-utca 19-ik szám a., a nagy Kristóf mellett.

Megrendelések postai utánvét mellett gyorsan teljesítetnek.

Részletes árjegyzékek bérmentve. 1319 (10-0)

Biztos és gyors kiirtása

patkányok s egereknek,

egy os. kir. kizár. szab. patkány- s egérgyűjtő szer által gyertya formában.

Egy darab ára 50 kr. a. é.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik sz. a., továbbá:

N.-Beeskerek: Nedelkovits. — Csaktornyan: Káráz A. — Eperjessen: Zsembery J. — Jassenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wunsch F. — Kolozsvárt: Wolf J. — Pozsonyban: Scherz Filöp. — Sopronban: Pachhofer, — Soborsin: Franke A. — Varadon: Halter D. F., — Verőczen: Bész J. K. uraknál. 1474 (8-14)

Pest, január 28-án 1866.

Előfizetési föltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábotott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre névre kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket előfagad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Hosszu József.

Azon alkotmányos gondolkozásu román hazafiak egyikét kívánjuk megismertetni, a kik nemzetök boldogságát, szellemi és anyagi előhaladását csakis a magyar alkotmány védszárnyai alatt remélik meg-alapíthatni. — A férfiú, kit ezennel bemutatunk, az erdélyrészi alkotmányos románok előharczósa, s ugy az utóbb lefolyt mostoha idők nyomasztó sulya alatt, mint a jelen erdélyi országgyűlésen tanusított érzelmeinél, elvűhűségénél és szilárdságánál fogva teljesen megérdemli azon köztiszteletet, melyben részesül.

Hosszu József, a kis-nyiresi Hosszu, román nemes család ivadéka, született 1825. márcz. 24-kén. Tanulmányait a kolozsvári rom.-kath. lyceumban végeztvén, a hittani tanfolyamra a balázsfalvi g. e. papnöveldebe ment, a hol az ékesszólás feltűnő jeleit adván, a boldog emlékeztető g. e. püspök Leményi János a csak 22 éves ifjút az ottani gymnasiumban a rhetorika tanárává nevezte, mely minőségben hasznos szolgálatakat tön s közszeretben állott.

1848-ban Erdélynek Magyarországgal való uniója törvény-szerűen létrejövén, s ezzel a jogegyenlőség nemzetének addig jogosulatlan részére is kiterjesztvén, a földértült új korszak Hosszu Józsefben is élénk reményeket keltett egy szebb jövő iránt, a melyben az egyes tehet-ségeknél érvényesíthetésére tá-gabb tér kínálkozott — s tanári székéből kilépett, hogy magának más pályát választhasson. Látván azonban, hogy a politikai ügyek mindinkább bonyo-lódnak s a forradalom a kitörés pontján van, lakását Nagyágra tette át, a hol, távol a világ zajától, visszavonulva várta be a dolgok lefolyását. Amde az események lezajlásával táplált vidor reményei is szétfolyottak, s az önfenntartás ösztönétől indíttatva, 1850-ben mint es. kir. adóhivatali ellenőr államszolgálatba lépni kényszerült. Csakhamar adószedővé nevez-tett ki, de e hivatalában, kivált az 1859-ki

francia-orosz háboru kifirése után több kellemetlensége levén, hivataláról lemondott s az államszolgálatot végkép odahagyta. Ezután egész idejét politikai és publicistikai tanulmányoknak szentelte, hogy magát azon hivatás betöltésére előkészítse, melyet a viszonyok a Bach-féle absolutismus letűnésével számára kijelölni látszottak. Az 1861. okt. 20-diki diploma kelése után csakhamar láttuk őt „Mezőségi román“ álnév alatt a „Kolozsvári Közlöny“ben a jogfolytonosság és unio mellett harcolni. Az 1861 diki szebeni román konferenciában

érvényt szerezhethet volna, a provisorium beálltával többi alkotmányos tisztársaival együtt visszalépett.

Hogy mint egyszerű magánember is hasznára lehessen hazájának és nemzetének, részint a „Kol. Közlöny“ben, gyakrabban pedig a „Concordia“ czimű pesti román lap-ban folyvást dolgozott, nemzetfeleit a ma-gyar alkotmány szabadelvű, helyes és jóté-kony voltárol meggyőzendő. A „Concordia“ben megjelent legfigyelemre méltóbb cikkeik ezek: 1) „Az erdélyi országgyűlésnek adó-megszavazási és ujonczmegajánlási joga volt.“ 2) „Magyarország alkotmánya.“ 3) „Hogyan lehetne a román papság sorsán javítani.“ 4) „A román kongresszus.“ 5) „Az erdélyi törvényeszek szervezésé-nek szükséges volta.“ stb.

Alkotmányos gondolkozása ismeretes levén, az 1863-diki szebeni tartománygyűlés alkalmával, bárha követjeltölti három helyütt is fel vala léptetve, a centralizatiohoz szító román bürokratia meghústita megválasztását. Annál nagyobb elégtételt szolgáltatott neki az 1865-diki erdélyi adhoc országgyűlésre kiirt választások; előbb Dobokamegyében akarék megválasztani, ottani jelöltségéről azonban lemondván, Kolozsme-gyében választatott meg a ma-gyar, román és szász választók egyeteme által, és pedig egy-hangulag.

Az országgyűlésen megje-lenvén, az 1865. decz. 2-diki ülésben első volt a román képviselők közül, ki a jogfolytonos-ságot s az ennek alapján követ-társá Zeyk Károly által indít-ványozott feliratot pártolta, támogatta s egyszersmind ro-tette át, a hol, távol a világ irat-ban formulázva, a pesti közös hongyűlés elé leendő terjesztés végett benyújtotta.

Legyen szabad remélnünk, hogy a kolozs-megyei választók, kiknek bizalmát Hosszu József ily fényesen igazolta, alkalmat nyuj-tandanak neki, mikép alkotmányos nézeteit s ennek folytán nemzete érdekeit nemsokára

HOSSZU JÓZSEF.

másodmagával védte az uniót és törvényes-séget.

1861-ben az erdélyi vármegyék vissza-szervezésekor Kolozsmegeye alispánjává vá-lasztotta. Ez egész hivatali működését a népiskolák jó karba helyezésére fordította s e részben nagyon gyakorlati rendeleteket boesátott közre. Mielőtt azonban ezeknek

ÜDÍTŐ-NEDV

(Restitutions-Fluid)

lovak számára

KWIZDA FERENCZ JANOSTÓL Korneuburgban.

Az ausztriai államok összes területeire nézve Ferencz József császár Ó Felsége által, megelőzőleg annak gyakorlati alkalmazását, s a cs. kir. ausztriai egészségügyi hatóság által megpróbalva, kizárólagos szabadalommal látottat el s a londoni érremmel tüntettetett ki; ő felsége az angol királyné udvari istállóiban, valamint dr. Knauer, porosz király ő felsége összes udvari istálló fő-őorvos hivata'os gyakorlatában a legjobb eredményel használtatik s különösen jónak bizonyult be idült bajokban, melyek az égetés és zsinórhúznál az erős bedörzsölést ki nem állják, u. m. szűgy, csipő, keszirt- s vál-bénaság, rokkantság, ivhűrbillentyű, csúz, ficzomodás, s a pata, korona- és csülök-csüskök megrándlulása sat. esetekben, s a lovat a legnagyobb megerőteltéssel járó munkában is a legmagasab korig kitartóvá teszi a vidámságban tartja.

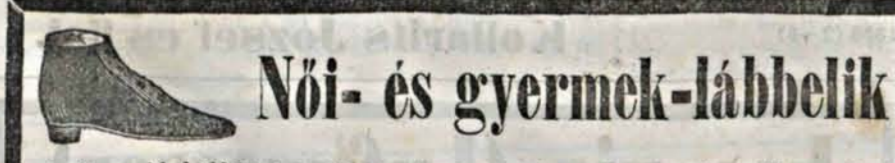
Egy palaezk ára 1 ft. 40 kr.

Két palaezknál kevesebb nem küldhető, a pakolásért 30 kr. számítatik.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. a. Továbbá:

B.-Gyarmaton: Omaszta F., — Breznóban: van Gölner S. és fia, — Debreczenben: Bignio J., — Dettán: Braunmüller J., — Déva: Lengye J., — Eperjessen: Zsembery, — Eszéken: Deszati, — Esztergomban: Bierbrauer J. C., — Gyöngyösön: Koczianovich J., — Győrött: Lehner F., — Isperen: Flamm J., — Kassan: Novelly A., — Késmárkon: Generich, — Kolozsvárt: Wolf J., — Komáromban: Ziegler A. és fia, — Lugoson: Kronetter F., — Miskolczon: Spuller J. A., — Nagy-Beeskerek: Haidogger, — Nagy-Kanizsán: Fesselhofer és Rosenfeld, — Nagyszombatban: Smekal és fia, — N.-Váradon: Jánky A., — Pakson: Flórián J., — Papan: Beermüller W., — Pécsen: Háty E., — Pozsonyban: Schertz F. és Hackenberger testv., — R.-Szombath: Hamliar A., — Rosnyón: Poós J. J., — Szabadkán: Sztójkovits D., — Szekesszardon: Hutter A., — Sziszecken: Dietrich A., — Szolnokon: Scheffits, — Székeshérvárt: Kovács P. és Légmán A., — Sopronban: Müller és Mezey, — Trensében: Weisz L., — Tepliezen: Weisz L., — Varadon: Halter F., — Verőczen: Bész J. K., — Zág-rabban: Mihics Gr., — Zala-Egerszegen: Hulinsky A. 1475 (2-10)

Női- és gyermek-lábbelik

a legfinomabb külföldi kelemköből, szilárd s tartós munka, dusválasztékban s olcsó árért kaphatók

BRETSCHNEIDER ZSIGMOND-nál

uruteza 12. szám alatt, a Szerviták udvara átellenében Pesten.

Ugyanott a legrovid-ide idő alatt mérték szerint is készíttetnek lábbelik, melyek a lehetőségig szinte a legolcsóbb árért számítatnak. Árszabályok kívánatra egész készséggel kiszolgáltatnak, valamint vidéki levelebeli mustaszerezinti megrendelések gyorsan teljesítetnek. 1377 (7-8)

a pesti közös országgyűlésen is fejtegethesse s a hazai alkotmány fölépítésének nagy munkájában közreműködésük. (—)

Novemberben.

1865.

(Horváth Lajos képviselőnek, barátomnak.)

A polgár-ünnep vig zaját: benn,
Beteg szobából hallgatom;
Zászlók lebegnek, — hangos éljen
S heves dal zeng az ajkakon.
Mily lelkes nép! a cél nem, nagy,
A honfi-érzés hű, meleg...
Oh nemzetem! bízom tebenned,
Bízom, de mégis — féltetek!

Bírod — megáldva dús erővel —
A férfiaság zálogát;
A nyugott vas-keztűs maroktól
Kezéd még vissza nem vonád.
Edzett, erős vagy, — ah, de jó is,
Hamar-bizalmas, gyermetes...
Nem a kemény szorítás, a lágy
Simogatástól féltetek!

Harcz szült s nevelt; — támadt belőled
Sok, sok, ki volt hír- s tette hős;
A szablya s tör előtted, annyi
Viaszkodásból ismerős.
Osztlát vágást, értek döfések,
Melyek sokáig vérzenek...
Hagyján a sebő fegyver! — a seb-
Gyógyító irtól féltetek!

Szörnyű az ég, midőn haragszik
S a magasságból mennydörög;
Tölgy, szikla reng, — a gyenge szívű
Fejét meghajtvá könyörög...
Az égnek, nem zord fellegétől,
Melyben villámi rejlenek:
Hanem mosolygó fénye- s színes
Szírványától féltetek!

A tenger mély s nagy, — messze a part —
Hullám, hullámra kél, dagad...
Nincs szünet a kemény viharban,
Nyugvára nincs egy pillanat...
De leng a bárka, s van remény: hogy
Szűnnek, fordulnak a szelek;
Hajód, hol könnyen megfeneklik:
A rév sekélyin féltetek!

De nem! Te hű maradsz magadhoz,
Kisértésben, bajban szilárd!
Igy léssz felmentve, állj vagy essél:
Ha a jövő itél, bírád.
Légy, légy erős munkálva, s hitben
Se vakmerő, se csüggeteg...
Hadd érjen a boldog családás:
Hogy ok nélkül féltettek!

Tompá Mihály.

A kortes-világ eredete.

(Novella.)

Irta Pálffy Albert.

(Folytatás.)

IV.

Miklós ur egész kényelemmel helyezkedett be a Rencsikház utcái szobájába. Lakása meglehetősen volt butorozva, s a toronyos nyoszolyában annyi ágyruha, hogy lefekvéskor alig használhatta a párnák és dunyhák ötdrészét. Tentát, papírt, tollat szerzett, hogy ha kell, hát legyen; könyveit a szoba szögletébe rakta, habár Rencsikné asszonyom erősen a mellett volt, hogy az ily jószágot egész világon a mestergerendára szokták rakni.

A midőn minden készen volt, pipára gyújtott, s szalmakarszékére ülve, mondá: most már letelepedtem, s várhatok, míg mint ügyvédet, az ügyesbajos emberek felkeresnek. Nem sok keresetre volt reménye az első évben, de volt annyi pénze, öröksége végső maradványából, hogy jó gazdálkodás mellett egy pár esztendeig bú nélkül várhatta a szebb napok megérkezését.

Harmadnapra délután, a midőn a vendéglőből, a hova ebédelni járt, visszaérkezett, s kedves karszékén ismét jóvendőjéről kezdett gondolkodni, hirtelen zaj támad az utcán, s könnyű nyári kocsi áll meg a ház előtt. Kinéz, de ekkor már a kocsiiban ülő a ház udvarára lépett, s csak azt látja, hogy a bakon sárga sujtásos kocsi ül, a mi világos jelelül szolgált, hogy a hatalmas uraság, vagy annak valamelyik gazdasági tisztviselője hajtatott ide.

A következő pillanatban kopogtak ajtaján, a kilincs megrörrent, az ajtó szárnya megnyílt, s kit kelle látnia?

Alig hihetett szemének. Ő volt, Tóbiás István tisztartó uram, a ki belépve a szobába, legelőször is azon panaszkodott, hogy pipája kialudt, s tüzet kért. Az ifju egy ugrással kün termett a konyhán a tűzfogóval izszószent hozott be, s udvarias köszönések között rátette tisztartó uram ezüstkupakos tajtékpipájára.

— Bocsánat, hogy háborgatom, kedves uramöcsém! — kezdé a legelső találkozás szomorú története után legkevésbé sem lehetett várni. — Először is azért jövök, hogy a fényes Abaházy familia utolsó szurkulásától alázatos engedelmet kérjek.

— Kérem... kérem — felelé az ifju — inkább tán én voltam a hibás, hogy találkozáván az utcán egymással, ügyetlenül tértem ki.

— Tréfás! megtörténik többször az ily sárfészekben, s ha megtörtént, legjobb arról örökre megfelekedni, mihelyt tisztát öltöttünk magunkra. Másról van itt szó. Ő méltóságának, mindnyájunk legkegyelmesebb urának tudtára esett, hogy az ő Abaházy család egyik tagja Gyulán kíván letelepedni. Halálra pironkodnánk, ha ily nemes származású ifju, a város ezen pusztuló részében egy borszagú csizmadia házában volna kénytelen lakni. Ime az uraság fiskálisának kilenczszobás szállása van, de miután gyermektelen özvegy, elég neki három is. Ő méltósága, kegyelmes grófnak tehát ide küldött, hogy igen szerencsésnek tartaná magát, ha tiszta vendégszeretetét meg nem vetné s behurcolkodnék az uradalmi fiskalatusban üresen álló hat szobába.

E beszéd úgy csendült meg az ifju fülében, mint az ezeregyéji mesék legkalandosbja. Bámulva érté meg, hogy a hatalmas uraságnak már tudomása van ittletéről, s hogy magát a teljhatalmu tisztartót küldé hozzá, szegény egyszerű emberhez, a ki csak éjjel nappali szorgalmas munkájával remélte kenyérét megkereshetni.

Egy perczig gondolkodnia kellett, míg zavartában válaszolhatá:

— Ő méltóságának hozzám való szivesége határtalan, s a mellett pirulva vallom meg, hogy ily kitüntetésre érdemtelen vagyok. Engedje meg tisztartó uram, hogy itt maradjak a csizmadia házában. Oly palota, mint az uradalmi fiskalatus hat szobája, nem egy tönkre jutott nemesember ivadékának való.

— Már micsoda beszéd ez, ifju uram! A jó fajta nemesember soha sem juthat tönkre. Gyönyörű hangzású szép neve kétszer annyit ér, mint elvesztett uradalmi. Oly birtokot, mint Alsó- és Felső Abaháza, akár-

hányat találunk széles Magyarországon, de olyan név, mint Abaházy, ritka madár a Körös mentében. Kérem, ne sokat ellenkedjék; üljön mellém a kocsi, foglalja el szálását, butorokról is gondoskodunk, s holmiját majd elhozhatjuk.

— Mondtam, uram, hogy lehetlen.
— Hogyan, lehetlen? Egyik nemes a másiktól nem fogadhat el szives barátságot és vendégszeretetet?

— Ő méltóságának nagylelkű ajánlatát végtelenre becsülöm: de engedje meg tisztartó uram nekem azon örömet, hogy ha egykor tán lesz belőlem valami, előmeneteltem egészen saját munkámnak és igyekezetemnek köszönhessem.

— Már mirevaló ez a históriás könyvekbe való érzékenység! Nem él meg abból az ember Békés-Gyulán. Ifju uramnak nem szabad feledni, mivel tartozik az Abaházy-névnek. Ha közénk telepedett, szabja magát a mi szokásainkhoz, hogy minden nemes tudja, hova kell tartoznia. Ő méltósága a gróf már irt a főispánnak, s a posta fordultával megő a honorarius vicanotariusság ifju uram számára.

— No még csak a kellene, hogy tiszteltbeli aljegyző legyek a vármegyén!

— Így kezdte azt más is, drága nagy jó uram. A honorarius notariusból lesz a szolgabíró vagy főjegyző; ebből a viczispán, a kir. tanácsos, a referendarius, a personalis, országbíró, vagy kancellár.

— Nem vágyom ily fényes polczokra. Ügyvéd akarok lenni. Egyelőre fölállalom a pörét két kofának, a ki a piacon összeveszett, aztán igazságot keresek a szabó számára, a kinek a kontóját nem akarják fizetni; lassankint átmegegyek az örököségi pörökre, s ha kedvez a szerencse, akadhat kezembe egy zsíros juris pör, melyből még a harmadik utódom is megélhet.

— Nem ér ez a beszéd semmit. Ifju uramnak még ma be kell költözni a szép szállásra. Mi kifogása lehet a szép nagy udvar, a pompás gyümölcsöskert, s a frissen kifestett világos szobák ellen? Legalább jöjjen és nézze meg. Ha meglátja azt a földi paradicsomot, fogadom, hogy rögtön kedvet kap a honorarius aljegyzőségre. Nem utolsó állapot ez Gyulán, s látni fogja, mint hordják majd tenyerükön ifju uramat az itteni módos apák és anyák, a kiknek eladó lányuk van. Becsületemre, ha lányom volna, magam is versenyre kelnék a többi apákkal, a kik itt lámpával keresik a házasulandó fiatal embereket. Nos? indulhatunk?

— De hiszen én már kereken kimondtam, hogy itt maradok. Mondja méltóságos grófnak, hogy képes sem lehetek, irántam mutatott sziveségeért méltó köszönetet mondani: de csak engedje meg nekem tornába esett szegény féréznek, ha azt hiszem, nincs hozzám, rangomhoz és vagyoni állapotomhoz méltóbb tanyá, mint nemzeti Rencsik András uram ruczavárosi háza, a hova teljes szívbéli megelégedéssel telepedtem le.

— Ifju uram tréfál! Hallatlan dolog volna, ily szerencsét, és méltóságos grófm határozott pártfogását visszautasítani. Ugyan ne keresse magát, mint valami falusi menyasszony, mert bizony mindjárt karon ragadom, és erővel is elhurcolom a kinált boldogságba.

— Tisztartó uram engem a legnagyobb zavarba hoz. Már kijelenttem, hogy nem lehet élnem ő méltósága ajánlatával, de ha mint ügyvéddel tetszik velem parancsolni, különös szerencsémnek tartom, ha szolgálataira lehetek

— Ah ugye? No már ez másként hangzik. Megyek, rohanok, s félóra mulva meghozom a kinevezést ifju uram számára, mint adjunktus az uradalmi fiskus mellé.

— Bocsánat. Nem így értettem. Csak mint prókátor ajánlottam szolgálatomat, de hivatalviselésre egyáltalában nem ajánlkoztam.

— Egyáltalában nem érthetem ifju uram akaratosságát. Becsületemre! az adjunktuság a gyulai uraság fiskálisa mellett oly hivatal, hogy százával kapnánk rá a legdelebb ifjakat. Ha nem beszélt volna ifju uram előbb a piaci kofák pöréről, azt hinném, büszkeségből veti megajánlatunkat. Tehát még egyszer, és utoljára kérem: jön-e velem vagy nem?

— Ismétlem, a mit mondtam: ő méltósága kegyességét a határtalanságig nagyra becsülöm; de tudja Isten miért, oly jól esik nekem az a független szegénység, melyre idejöttem, hogy boldogabb vagyok benne, mint gyermekkoromban, a midőn nyakig usztam minden földi jóban, a mit csak a pazarlás elővarázsolhatott.

— Nem tud fejembe menni ez a tagadó válasz. Vagy megmondjam, mit gyanítok?

— A legtisztább őszinteséggel mondtam el okaimat.

— Ne ámitson engem, tapasztalt vén rókát, ilyesmikkel. Ezeret tesztek egyre, hogy ifju uram már összeszúrta a levét azon urakkal, a kik tegnap és tegnapelőtt Biharból és Aradról a vármegyébe érkeztek.

— Csalódik. A városi jegyzőn kívül, tisztartó ur a legelső uri ember, a kivel szerencsém volt beszélni.

— Ifju uram a „korona“ vendéglőbe jár ebédelni, vacsorálni.

— Ugy van: oda járok.

— Akkor már nincs szükségem bővebb felvilágosításra. Tehát egy Abaházy is megfelekedhetett nevével, családjáról, dicső őseiről. Oh hogy ily romlottágot is meg kellett érnem! Az égre kérem ifju uramat, mit akar-nak tenni? Igaz volna, hogy tántoríthatlan hűségű Békésvármegyénket is fenekestül fel-forgatni szándékoznak? Az urak nem igaz magyarok, hanem a felségsértő Martinovicz utódai, a kik nyilvánosan ellenszegülni készülnek a koronás király parancsolatának.

— Kérem kell tisztartó uramat, válogatná meg jobban szavait.

— Most már tudom, hányat ütött az óra. Idegenek érkeztek ide, hogy megrohanják a vármegyét házá; az urak az gondolják, hogy Békés-Gyulából Páris csinálhatnák, a hol Robespierre czinkosai felgyújtják a város házá, s beülnek a füstlőgő romok közé, hogy onnan zsarnokoskodjanak a nép fölött. Azt hiszi, nem tudják Bécsben, mi van készülben ezen eddig oly hűségű vármegyében? Minő elvakultság! Emlékezzék, mi van az utolsó Zrinyi és Frangepán kő emlékére írva. Mert a vak a vakot vezette, mindketten az árokba hulltanak! Diákul van ugyan oda felírva, de nem lesz kár, magyarrá is lefordítani.

Ezen beszéd alatt az ifjunak szemei csillogni kezdtek. Azonnal megértette, miről van szó; de azt is eltalálta, mint lephette meg a gyulai uraságot egyszerre oly nagylelkűség, hogy minden ismeretle nélkül egy jövővény számára pompás lakást, hivatalt s mindenemű pártfogást ígérhetett.

— Ugy van — gondola magában — ezek veszedelmet éreznek, s azért kapkodnak fűhöz fához, a hol csak szövetségesre remélnek találni.

A tisztartó tovább folytatá szónoklatát.

— Nem megmondtam, hogy az lesz következése a sok ujításnak és fel-forgatásnak? Rettenetes idők, a midőn egy magyar mágnás, a fiatal Széchenyi István gróf azon jár-

tatja esztét, hogy tudós társaságot alapítson! Grófnak való foglalatosság ez? Én ugyan naponkint megfordulok a mi grófjaink között, de nem vettem észre, hogy valamelyikének közölök effélekére volna guszta. Aztán az a sok könyv, meg vers: ez mind pestist áraszt az országra. Mire való az a „Tudományos Gyűjtemény“ a „Hasznos Múltaságok“, ha nem arra, hogy az országot fel-látsák vele? Dicső őseink megfordulnának sirjaikban, ha hallanák, hogy a mai világban azt tartják igaz hazafinak, a ki a theatristákat pártfogolja, vagy az újságokra prenumerál. Olyan gyönyörű szép konstitúciónk, és szabadságaink vannak, hogy minden idegen nemzet, az anglus, francia, muszka és burkus majd megpukkad az irigységtől, s most magunk akarjuk vérel szerzett jus-sainkat sárba dobni. Békésvármegyét eddig mustárja volt a konstitúciós életnek.

Mindig az volt a határozat, a mit a vármegyét bölesei, a főispán, a viczispán és a főfő táblabírák akartak: itt ugyan hiába kottyant bele a dolgokba egyenély jött ment szájkodó, s most egyszerre Biharból és Aradról pogányok érkeznek szent örökségünkbe, hogy vakmerő kézzel lerombolják, a mit őseink építettek és mi magunk szentül megőriztünk. Hiszen ha behozzák a gyűlésbe a sok mindenféle csöcselket, a vármegyét megszűnik tekintetes nemes vármegyé lenni, hanem lesz belőle olyan jakobinus klub, mint a francia konvent, vagy a spanyol „kortes“-ek, a mikről annyi sok borzasztóságokat irtak az újságokban.

A tisztartó a legőszintébb hazafiai aggodalmakkal telve sziklólézék így a „veszedelmes ujítók“ serge ellen. Meg volt győződve, hogy a mit mondott, próféta lélekkel jövendölte meg.

És valósággal egy dologban csakugyan próféta is volt. A midőn az oly vármegyegyűlést, a hol többé nem állott a régi szó-jarat: „Vota non numerantur, sed ponderantur“ vagyis a hol nem a helybeli tekintélyek és nevezetességek, hanem a számszerinti többség tagjai határoztak, már akár véletlenül, akár élczeskedő hasonlításból, de mindenesetre a legmélyebb megvetés érzelmével az igen zajgós spanyol „kortes“-eknek nevezte, öntudatlanul egy egészen új szót plántált be a magyar közjó szótárába.

Azon időben a spanyol mozgalmak képezék, a politikai világ legérdekesebb tárgyát. Megkezdődvén a magyar megyékben a szokás, hogy a köznemességet ne csak a tisztválasztásokra, hanem a tanácskozó közgyűlésekbe is bevigyék s ott megszavaztaszák, eleinte tréfából, később a megszokás folytán, a becsődített nyers tömeget korteseknek kezdték nevezni. Nem felel meg e szó ugyan azon fogalomnak, a mit a spanyolok értenek alatta, de végre is e szó örökösen meghonosodott köztünk, s most már akár a választásoknál, akár a tanácskozásoknál a szavazategyűlést még diplomacie is korteseknek nevezik. — Így lón Tóbiás István, tisztartó uram egészen öntudatlanul próféta, és egy sajtáságos új szó megalapítója.

Képzelné lehet, mint ugrándozott ezalatt az ifju szíve örömeiben, hallván, minő dolgok vannak keletkezésben. Eddig csak homályos álmak voltak, hogy egykor segíteni fog Békés megyét kiragadni az 1822-ki szennyből és gyalázatból, s ime egyszerre felderült a láthatár előtte, az ujja születés napja közelgetett, s jelen volt azon idő, melyben szerepét megkezdhetette.

A tisztartó, a ki, mint láttuk, a maga saját felfogása szerint igen buzdó hazafi volt, csaknem könyves szemmel veté bucsut.

— Az életemet teszem rá, mondá, még egyszer visszafordulva — hogy amint elzör-

gött kocsim, ifju uram eszeveszetten fut a „korona“-ba, s eladja ott lelkét az aradi és bihari összeesküvőknek.

Abaházy Miklós csak vállat vont, és mosolygott, mintha mondta volna: „előbb megtörténhetik, mint nem.“ (Folyt. köv.)

Bubek György síremléke Görgön.

(Tornamegyében.)

Tornamegye Görgő nevű falujában a kath. templom szűk falai közt öt század óta rejtekben szunyad egy körülbelül 7 láb magasságú, 3 1/2 láb szélességű, és 3/4 láb vastagságú finom vörös márványoszlop (síremlék), melyet ezeltől mintegy 50 évvel a kath. lelkész az oltár előtti föld felületéről kiemeltetve, a kisdud templom jobb oldali falába örök emlék okáért gondosan berakott.

Az oszlop közepén ügyes művész véste pán-czélós női alak van, mely domborura vésett képet ábrázol, fején koronával, szájában, vagy fogai közt pedig feje fölül kinyúló két hallal, a titoknak, és hallgatásnak jelképeivel. A mellébe vésett, de fegyveres szem nélkül már nem olvasható betűk (Mria Igna) tünnek a figyelmes vizsgáló szemébe. Az alak alatt egy pólya, vagy paizs díszel, melyen Magyarország kettős keresztje látható. A

Bubek György síremléke Görgön (Tornamegyében).

kereszt felső részéből sugarakat képező vések konyulnak alá. Az egész oszlopot goth betűkkel ezen sűrítet disziti: *Hic Jacet Georgius Bubek Magr Tavernicorum Regalium qui fecit extruere Ecclesiam Bte. Vginis fratibus Heremitis Ordinis Sti Plipi Heremite Anno Dni MCCCCLXXI.*

Görgön Bubek (Bebek) kolostort alapítván, nemzetközi srbolot is alapított, mit a darázs-kibányások által a jelen század elején gyakran kivájt régi sívegek, értékes érmek, gyűrűk, fegyverek stb. eléggé bizonyítottak, melyeket, fájdalom, a tudatlan kezek csekély árért itott eliskasztottak.

Görgő a Kassától Roznyóra vonuló ország-uttól csak néhány percznyi távolságra fekszik. Ne kimélje az utas idejét s fáradságát, és térjen bizodalommal a kath. lelkész udvarába, s vele együtt a templomba, hol bátran szemközt állhat egy érteketlen márvánnyal, mely dicső Nagy Lajosunk boldog korába visszaváraszolhatja.

Bubekről következő monda szállong a nép közt: „Bubek ő kigyelme mint bacsó (juhász-gazda) Budára ment a királyhoz, egy kerek sajtot vivén magával, hogy a királynak ajándékba adja, ha t. i. kérélmel teljesítették, mely abból állott: engedjen számára a király hét juh-kosarat (juh-állást) építtetni. A kérélmét sürgető juhász, miután megvisszaváratott, hazatértekor legott juh-állások helyett hét fia számára annyi várat épít-tete). Az ajándékba jutott sajt később föl-

*) A várák ezek lehetnek: Pelsőcz, Gombaszög, Krasz-nahorka Gümörben; Súlyomkő, Szádvár, Torna Tornában; Regéc; Abaujban.

daraboltatván, belsejéből tömérdek arany gördült a bámuló király elé. Hogy a Bubek nemzetség a régi korban dúsgazdag lehetett, bizonyos; az általa épített zárdák és várak, különösen Szádvár egykor dicső s fényes lakvárának dűledékei még ma is igazolják ezt. *Ruehiel Miklós.*

Az első lóvonatu pálya Bécsben.

A mi ifjú Pestünk is együtt iparkodik haladni a mivel külföld nagyobb városaival, s ha egy vagy más téren, a szerencsésebb körülmények közt levők megelőznek is bennünket, többnyire oly mellékkörülmények okozzák, melyeket eddig leküzdőnk alig állt hatalmunkban. Hogy akarathányan nem vádolhatunk, meglátszik abból, hogy nálunk a külföld minden életrelvő vívmánya csakhamar meghonosul, ha erőnk határain túl nem terjed.

A forgalmi élénkség növelésére nagy befolyással vannak az ugynevezett lóvonatu vaspályák, melyek olcsó és könnyebb közlekedés előállítására nagyon alkalmasak. S bár New-York,

Bányaigazgatói lak Szirken

(Gömörmegyében),

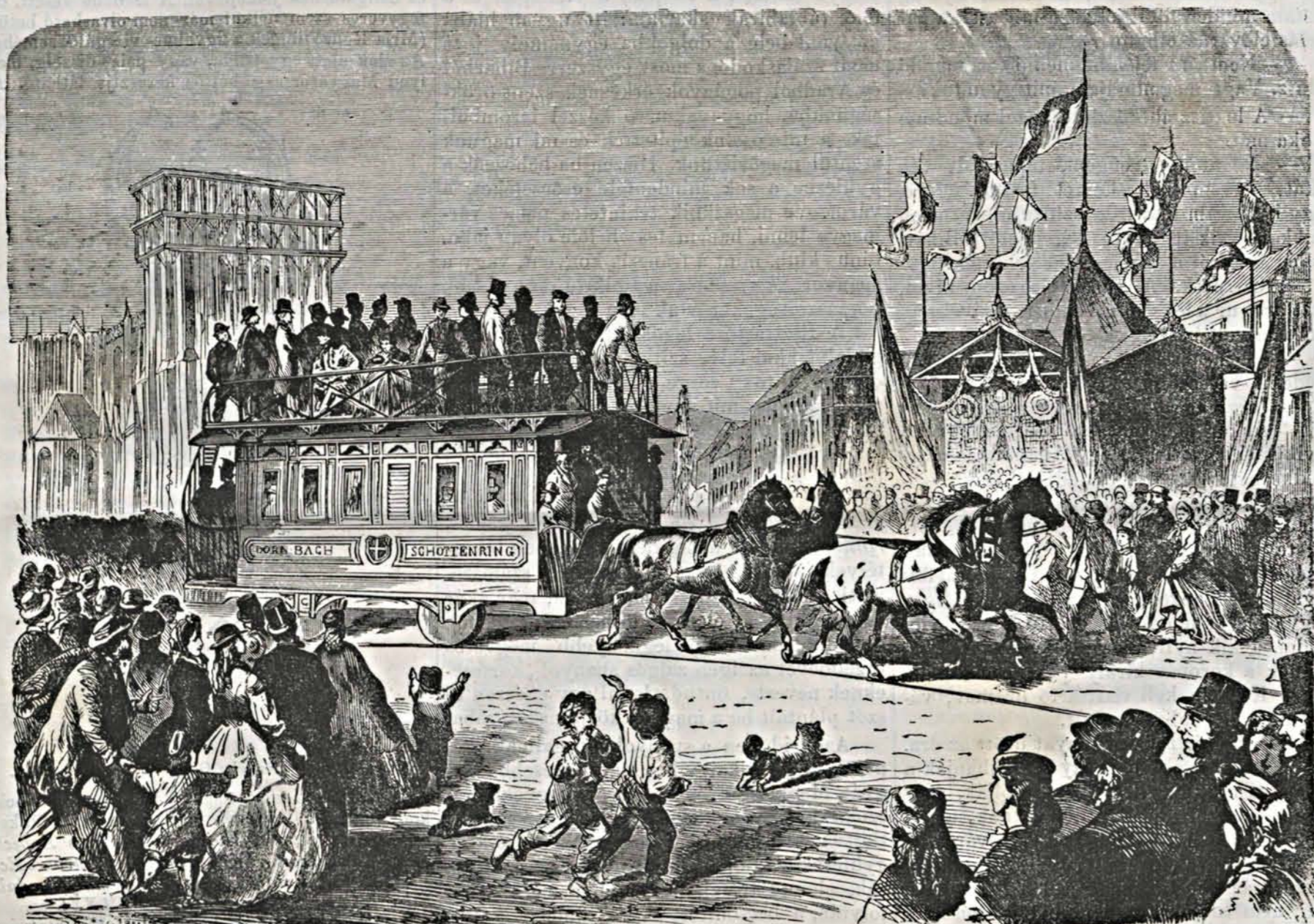
azelőtt r.-kath. templom.

Gömörmegyének közepében, Jolsva, Nagy-Rőcze és Ratkó városok közt terül el a honunkban vasércre nézve leggazdagabb hegy, a Zeleznik, magyarul Vashegy. E hegy tővét négy falu: Szirk, Turcsok, Rákos és Nandrás fogják körül, melyek lakosai tisztán bányászattól és vasérc-fuvarozásból élnek. Többnyire evang. vallásúak, kivéve Rákost, hol a r.-kath. lelkesen és tanítón kívül néhány r.-kath. hitű család is lakik. Ezen parochia filiája Szirk, hol még 1847-ben egy r.-kath. templom romjait láttam, melyek a falu közepe táján, egy lejtős helyen meglehetősen sérülés nélkül állapotban voltak. E templom, mint a rákosi visitationális jegyzőkönyv bizonyítja, már 1398-dik évben állott, 1808-ban az egész faluval együtt leégett, s azóta tökéletes rommá lett. A templom körül 4-5 ölnyire fal-kerítés létezett, de ezt a falusiak, valamint a templom falairól leomlott köveket is házak építésére

likusok a lakosok: saját kívánságukra egész 1808-ig a r.-kath. plébánosnak kellett minden évi decz. 4-kén Sz. Borbála napján e helyen misézni és délután litániát tartani, — bizonyosan azért, mert a bányászok régi idők óta meg szokták e napot ünnepelni és e szokáshoz hiven ragaszkodtak. Az egykor temetőül használt udvar lejtős levén, 1849-ben vízirányba hozották. Ez alkalommal egy ezüstgarason kívül (1562-dik évből, I. Ferdinánd király képevel) más régiség nem találtatott. Kiástak még elrozsdásodott koporsószegeket, embercsontokat, és egy finom fekete bányász-kucsmát, hosszu fekete hajú koponyával, mit azután egy közös uj sírba temettek.

Egy Belányi nevezetű kovácsmester beszélt ez időben, hogy 6 gyermekkorában többször harangozott és ministrált a kath. plébánosnak és hogy a torony 20 öles volt.

A templom kulosa és az 5 láb magas vaskereszt a toronyról a rákosi templom sekrestyéjében őriztetik. A „Schematismus Cleri Rosenaviensis“ című névtárban azelőtt e templom következőképen említett: „In filia Szirk: Ecclesia S. Annae in ruderibus.“ *L. J.*

Az első lóvonatu vaspálya Bécsben.

London s más világereskedelmi városok rég ily vaspálya-hálózatokkal vannak borítva, a nagy Bécs e tekintetben sem sokkal előzött meg bennünket, ott ugyanis csak a mult októberben nyílt meg az első lóvonatu vaspálya, mig nálunk is, mint olvasóink tudják, már több mint egy év óta alakult egy részvénytársaság, hogy a szénatérrel az ország- és váci-uton keresztül Uj-Pestre hasonló pályát vezessen, mely több mellékágra terjedne ki, s e társaság azóta is, habár kissé lassan, folyvást működik czélja kivitelére.

Hogy a majdan létrejövendő ló-vaspálya minéműségéről némi fogalmat nyújtsunk olvasóinknak, képen mutatjuk be a bécsi első ilyenmű vállalatot, melynek tágas „omnibus“ait néha annyira megröhanják, hogy a tizenhat személyre számított kocsi fedélzetén sokszor 30 ember is látható, kik onnan a magasból egész meglepődéssel s némével a büszkeségnek nézik a mélyen alattuk álló gyalog közönséget; mig mások, a kik nagyobb kényelmet szeretnek, a kocsi tükrökkel díszített csinos belsejében foglalnak helyet.

használták fel; környékét pedig a szomszédok konyhakertté változtatták, mi által a romokat a közönség elől elzárták. A torony falai 3 lábnyi, a többi falak 2 lábnyi vastagságúak s patakából szedett vaskő-, timpalkő- s békasó-darabokból építették. A torony és templom szögletei faragott kemény homokkő-kockákból rakattak. Az egész épület hossza 12, szélessége 5 1/2 ö; a torony most 6 1/2 ö magas; a templom ablakai csucosos goth stílusban csak 1/2 lábnyi szélesek valának.

Mintegy 20 évvel ezelőtt a Rimai Vasmű-Egyesület felhatalmazta igazgatóját, Szántói Laczkovics Jánost, hogy bányagazgatói laknak alkalmas helyiséget keressen. A nevezett igazgató akkor ezen romokra vetette szemét, és az akkori rozenyói püspöktől, Bartakovics Béla úrtól e romokat 114 frton p. p. megszerezte, 1848-ban pedig a keresztfalakat beépítvén, ablakokat stb. törölvén, az egykori templom a képünkön látható mai alakját nyerte. Azóta ezen épület folyvást bányagazgatói lakásul használtatik. A 214 öles tért a templom körül még 1760-ban temetőnek használták, s ámbár evange-

Vereczke.

(Bereg megyében.)

A vereceki utszoros hazánk történelmében nagy szerepet játszik.

Már őseink Árpád alatt ezen szoros uton jöttek be hazánkba, nevezvén az első várost, melyet terhes fáradságok után elértek, épen a fáradságos átkelés után „Munkás“-nak.

A kunok több ízben, a mongolok IV. Béla idejében, s végre a lengyelek II. Rákóczy György fejedelemsége idejében itt törtek be, elpusztítván ezen felvidéki helyeket egészen Beregszászig.

II. Rákóczy Ferencz napja is itt kelt fel legelőbb 1703-ban s itt tánt le 1711-ben. Munkács piacán volt első harcza s Vereczkétől nem messze Stryben utolsó találkozása Károlyival.

Az 1848-ki forradalomban is szerepelt a vereceki utszoros. B. Barkó cs. tábornok itt tört be s előnyomult egész a podheringi regényes fekvésü hidig — alig félóránnyira Munkácsotól.

De itt lovát ellőtték alóla s ő Bangya ezredes csapatai elől Gallicziába hátrált.

E nevezetes utszoros pont vidékét mutatja képünk, melynek eleveneséget a gróf Schönborn-féle uradalom épületei kölcsönöznek.

A francia idoszaki sajtó.

(Vége.)

Még nagyobb hírek örvend a Presse szerkesztője, Girardin Emil, csakhogy becsülés nélkül. A francziák szélkakasnak nevezik, de nagy tehetéseket tulajdonítanak neki; én kuruzsolót látok benne, a ki, csak hogy magára vonja a figyelmet, képtelen dolgokat torokszakadva kiáltoz. Trombitája a Presse, melyet ugyszólván egymaga szerkeszt, munkatársai nem levén egybeket íródeákjainál, talán az egy Darimon kivételével, ki közzgazdászati tárgyakat fejteget. Vezér-elve Girardinnak a szabadság, de a melyet csak elméletben pártol s a gyakorlatban megtagad. Minden háboru, minden fölkelés szerte a szabadság elnyomását okozván, az örökös béke mellett kardoskodik s annál fogva az elnyomott nemzetek függetlenségi vágyait kárhóztatja. „A lengyelek bűnös merényletet követtek el, midőn a muszka kényuralom ellen fegyvert ragadtak, s a magyarok a polgárisodás ellen vétkeztek, midőn a Schmerling-féle szabad (?) alkotmányt saját törvényeik kedvéért visszautasították.“ A sajtószabadságot ohajtván a császári kormánnyal elfogadtatni, a Presse vezére nem átalott azon önálló sophismához folyamodni, mintha a sajtónak semmi befolyása sem volna a közvéleményre, s azért nem is méltó, hogy akármilyen törvény által határok közé szoríttassék.

Ezek a hirhadt publicistának nádparipái, melyeken tuskén-bokron keresztül untalan nyargal, ügyes phraseologióval homokot szorva a gondolkodni nem tudók szemébe. A jézanosok régóta nem hallgatnak rá s a lapírtak maguk észrevétel nélkül hagyják a Presse badarságait. — Lejárta magát, miként Proudron, s mint ez, oly dolgokat állítván, miket maga sem hisz. Embert, ki gúnyt űz mások hiúságából, nem érdemes czafolni.

A reactionarius lapok legitimista és ultramontan irányt követnek. — Az „Isteni jogra“ támaszkodó párt az „oltár“ szolgáival egyesül, s a „feketék“ vizont a „fehérek“ (Bourbonok) napja után sovárognak. Természetes szövetsége a népjog és korszellem ellenségeinek, s a mely mind a kettőt tehetetlenre kárhóztatja. Csak egy van e kísérletek között, a „Monde“, mely a tiara ügyét a liljométól különválasztja. Neki mindegy, akárki legyen is az ur, csak szolgálja legyen a papságnak.

A XIX-ik század embere alig hiheti, mennyire megy ezen lapnak merészsége. Nincs a papi uralomnak az a bűne, a spanyol inquisitót sem véve ki, melyet az Univer ezen átváltozata magáévá ne tenne. S a hang, melyen a századot napokint ostromolja, habár kevésbbé kihívó is,

mint Veuillot idejében, mégis a csuklyások izetlen durvaságaira emlékeztet. Chantrel és Coquillé urak mennydörgései akármely spanyol barát szájába adhatók. S a szidalom távol sem csupán a bölcsészett, a protestantizmus, a szabakömvéseket illeti: minden, a mit a jőzan ész haladáának nevez, a szellemi mint az anyagi élet mezején, utalát ezen rákpolitikusk szemében. A szabadság minden neme, a lelkiismeret, a szólás, a sajtó, az ipar és kereskedés szabadsága, maga a tud-

Nem sokkal több tehetésről tesz tanúságot az Union, noha ismerünk embereket, kik Riancey Henrik ur tollát dícsörik. Legfőlebb azt az érdemet engedjük meg a St. Germain külváros egyik közegének, hogy művelt társaságba való hangon beszél, és hogy a kor kívánalmait, legalább az encyklika előtt, nem ignorálta egészen.

A vidéki lapok között, és pedig a szabadelvű táborban, említésre méltók: a Bordeaux-ban megjelenő Gironde, Laver-tujon helyes szerkesztése alatt; a lyoni Progrès, a Courrier de Marseille, a Courrier de la Loire Nantes-ban, a Journal du Havre, a Journal de Rouen. A legitimisták ügyét a Gazette du Midi s egy pár más kevésbbé ismert hirlapocská képviseli. A hatalom igen keményen bántván a fehér csapások alatt mindinkább ritkulni kezd. A kormány támogató lapok között, a hova a minden megye székhelyén hivatalos hirdetésekre kijelölt újságok tartoznak, tudtommal egy sem emelkedett ki a helyi notorietás köréből.

A tréfás lapokra térve, itt első hely illeti a Charivari. Ama szük körben, melyet a hatóság fenhagy számára, nemcsak ügyesen, de a mi különös méltánylát érdemel, mindig jellemesen viseli magát.

A szabadság zászlaja alatt küzdve az élc fegyverével, ha még oly kínálkozó lenne is egy vagy más alkalom, a derék lap soha nem lődöz saját soraira. A főszerkesztő Huart Lajos, kiváló társai pedig Véron Péter, Huart Adorján, Blum Ernő és Brémond. A torokképet a szellemű Cham készíti, közben kevésbbé hivatott művészek által felváltva.

A Petit Journal pour rire, a Journal amusant szintugy elmés képes újságok, de kevés vagy semmi szöveggel, s a rajzok igen gyakran szeméremértők. — Ez utóbbi bűne ritkán és kisebb mértékben esik a Charivari. Fájdalom, a francia írők alig tudnak másképp, mint ledérről tréfálni, a mi annál feltűnőbb, mert a társaságban az ily beszéd meg nem türelik. Egykor a Figaro is nagy szerepet játszott a mulattató (nem képes) lapok között; darab idő óta azonban, ugy látszik, hanyatlásnak indult.

A képes, de komoly lapok legidősbike s egyszersmind a legjobbak az Illustration, szabadelvű iránynyal. Ennek hatását ellensúlyozandó, támadt a Monde illustré s az Univers illustré, papos szellemben vezette, de kevés sikert aratva. Ugy látszik, a művészet és elmeél nem tulajdona a szabadság ellenségeinek, s talán azért nincs

is tudtommal sehol a reactionarius pártnak élczlapja. Mellőzzük a sokféle szaklapot, minők a törvénytudományak szentelt Droit és Gazette des Tribunaux címűn kezdve a spiritizmussal foglalkozóig meglehetősen számmal vannak, s csupán a Petit Journal említjük meg, mielőtt a szemlékre átmennénk.

Ezen színtelen kis lap, melyből a politika ki

Szirki bányászlak, azelőtt r. kath. templom (Gömörmegyében).

many ki van téve támadásainak. Csak egy szabadságot engednek meg, vagy helyesebben egy kiváltságot követelnek a szabadság nevében: a katholizmus korlátlan uralmát. S a harmadévi encyklika és syllabus óta a többi reactionarius lapok is, a Gazette de France és az Union, ugyszólván egy húrton pendülnek ezen középkori síri hanggal. A Gazette de France legrégibb hirlapja Fran-

Vereczke (Bereg megyében).

ciaországnak. Született 1630-ban, s e szerint 235-dik évét tölti. 1848-ban a néprehivatkozást állította fel vezérelv gyanánt, vagyis a legitim trónkövetelőt egyszer mindenkorra az általános szavazat útján visszahivatni indítványozá. Azóta ott áll az elv a főczim alatt, emlékeztetve arra, hogy a változatlan „Isteni jog“ hivi sem vetik meg a változókéony népjog segédül hívását. A gyengén szerkesztett lap főmestere Janicot.

Irodalom és művészet.

(Jogtudományi Közlöny) czimvel egy új szaklap indult meg január elejétől kezdve...

(A Bakter volt, — hanem nincs!) Az újv egy irodalmi újszülöttje, a „Bakter” című élezcslap, mely Dobs Lajos és Vasgereben urak szellemi ölekezésének köszönhető földi lételet, a két első szám kiadása után már is szörnyet halt.

(Gyűrű Antal) értesíti mindazokat, kiket a „Borászati Lapok” újabb megjelenése érdekli, és a kik a megjelenését sürgették, hogy az engedélyt a felsőbb hatóságától megnyerje...

(Uj eredeti regény.) Hartleben kiadásában megjelent: „A nagy hazafiak.” Regényes korrajz a nemrég múlt évtizedből. Irta Abrai Károly. 3 kötet. — E mű, a Hartleben által megindított s nagy elismeréssel fogadott „Magyar eredeti regénytár” 14—16. füzetéi képei.

(Virágalmi Ferenccs) egy egykötetes regényre hirdet előfizetést. A regény címe: „Égy cserepár naplója”, s részben a Győri Közlönyben látott napvilágot, de az akkori szigorú sajtórendszabályok miatt félbenszakadt. Most több szerencsét remél.

Egyház és iskola.

(Gyász-istenítészet.) Dessewffy Emil gróf-ért az emlék-gyász-istenítészetet jövő hó 8-án leend a pestbélvárosi plébánia-templomban, s ennek ünnepélyes megtartására a hg-prímás ő ementiaja fog felkérteni.

(A Ferenccsvárosban építendő új templom) tervét, melyet Ybl építész készített, a kőpolgármester e hó 22-én terjeszté tárnok ő ezjé elé. A tervrajzok szerint ez új templom ugyanannyi hallgatót fog befogadni mint a tágas terézvárosi templom. A költségek még nem állapítottak ugyan meg, de körülbelül 150,000 frtra tehető.

(A pesti ár. hitközség) elhatározta, hogy magyar hitzónokot fog alkalmazni. A jan. 23-kán tartott közgyűlésén, melynek főtárgya a f. é. költségvetés megszavazása volt, a költségvetésben többi között 1500 fr. van kitéve egy alkalmazandó

magyar hitzónok részére. A választmány oly hitzónokot hozott javaslatba, ki egyszerűsmin rabbinatusi ülnök legyen. Erről heves vita keletkezett. Egynehányan (a provisorium alatti előjárók) egészen ellenették a magyar hitzónok alkalmazását, de a mint Holitscher Fölöp jelenlegi iskolai előjáró azt állítja, hogy a magyar szónoklat az imaházat profanálni fogja, oly vihar támadt, hogy az elnök tőle a szót megvonni kényeszerült. Mások ellenben oda nyilatkoztak, hogy nehéz lesz jó hitzónokot találni, ha az egy rabbinatusi ülnök alárendelt állásával kötetnek ösze, és ennélfogva az 1863-iki közgyűlés határozatának megújítását sürgették, mely szerint oly hitzónok választassék, ki a főrabbit mindennemű teendőiben helyettesítheti, és a rabbinatusban ülésel és szavazattal bír. Végre a közgyűlés, a melyben körülbelül 100-an voltak jelen, 5 szavazat kivételével egyértelműleg kimondta a határozatot, melynek fogva oly magyar hitzónok fog alkalmaztatni, ki a főrabbinak nem alá, hanem csak mellé lesz rendelve. Most már csak az van hátra, hogy e határozat mielőbb teljesedése menjen.

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

(A párisi világtkiállítás ügyében) a bejelentési iver beküldésére kitűzött határidőt az országos központi bizottmány folyó évi február 15-ig terjesztette ki.

(Országos iparkiadállítás Kolozsvárott.) Már régi terv volt Kolozsvárot egy országos iparkiadállítás rendezése, de e jó szándék eddigéle a reá szükségés költésé hiánya miatt nem létesülhetett. — A „Victoria” biztosító társaság felkarolván ez ügyet, azon kötelezőleg vállalt ígérété adá, hogy mindazon biztosításokért bevett díjakból, melyek a társasághoz az iparos czéhek, vagy egyes iparosok által feladatnak, tiz százotit egy ipar kiállítás költségeinek fedezésére fog szentelni és kiszolgáltatni. Ez ajánlat folytán az ohajtott iparkiadállítás megterhatása még e folyó évben lehetségésé lesz.

Közintézetek, egyletek.

(A magyar tud. akademia igazgató tanácsának új tagjai.) A magyar tudományos akademia igazgató tanácsában közelebbi időben három szék ürlt volt meg, gr. Dessewffy Emil, idős Bartal György és b. Jósika Miklós sajnos kimulta által. — Az akademia igazgató tanácsa három igazgató tanácsos választására, f. hó 21-én gyűlést tartott, mely alkalommal gr. Dessewffy Emil helyére megválasztott gróf Festetics György; Bartal György helyére Lónyay Menyhért és b. Jósika Miklós helyére gr. Széchen Antal.

(A magyar tudományos akademia) nyelv-és széptudományi osztályának e hó 22-én tartott ülésében Budenz József I. tag „a magyar igekötők és az árja igeprefixumokról”, — utána pedig Télyfi Iván I. tag Salón adóörvényéről értekezett. Jövő hétfőn a phil. és történettud. osztály tartja ülését, mely alkalommal Kubinyi Agost és Kubinyi Ferenccs fognak értekezni.

(A Kisfaludy-társaság) mint mindig, ugy ez idén is febr. 6-kán, Kisfaludy Károly születése napján fogja tartani ez évi közgyűlést, még pedig az akademia díszes nagy termében. A közgyűlés részletei közé nyilvános előadások is tartozván, ezek ez idén is nagy mértékben vonják magukra a közfigyelmet. A programmból annyit tudunk egyelőre, hogy Gyulai Pál egy novellát, Bérczy Károly emlékbeszédét Madách Imre fölött, és Szász Károly egy költeményt fog felolvasni. Reméljük, e tárgyak elég vonzerővel fognak bírni, hogy a fővárosi közönség mindkét nemem levő része minél nagyobb számmal jelenjen meg ez ünnepélyen.

(A magyar képzőművészeti társulat) f. hó 15-én tartott választmányi rendes ülésében Barabás Miklós, mint a párisi kiállítás ügyében felállított szepművészeti albizottság elnöke, közlé a választmányi tanácskozás tárgya leend a szükséges töké mi módon megszervezése. Az építéshez tavaszal mindenesetre hozzáfognak. s a rendelkezés alatti töké erejéig folytatják.

hetni. A választmány tudomásul vévén a felszólítást, a bécsi bizottság ezen, s néhány ezzel összefüggő más kivánalmainak teljesítését az arra kiszabott idő rövidsége miatt teljes lehetetlennek nyilvánítja, egyuttal jegyzőkönyvi kivonatban a szepművészeti albizottság elnökét felkérni határozá: hogy a magyar műtárgyak számára a társulat által kért 600 □ lábnyi tér egyoldalú megszorítás ellen tiltakozni, másrészt a bejelentési határidő kellő meghosszabbítását illető helyen kieszaközölni sziveskedjék.

(A gyorsíró-egylet) jan. 22-én közgyűlést tartott a reátanoda egyik termében Budán. Az egylet elnöke az ülést megnyitván, felhívta a jelenlevőket, adják elő véleményeiket és nézeteiket arra nézve, mit vélnék az egylet ügyében teendőnek, miután az jelen szerkezetében az igényeknek és célnak nem felel meg. Markovics gyorsíró erre azon indítványt tevő, hogy miután a lefolyt utóbbi két év alatt az egylet semmi tevékenységét nem fejtett ki, mint nem életrevaló, oszlojk fel. Erre Fenyvessy, az országgyűlési gyorsíróda egyik főnöke kifejté, hogy tevékenységre a lefolyt két, sőt négy év alatt sem tér, sem alkalom nem levén, az egylet nem működhetett, de most itt az alkalom; nem azon kérdést kell itt tehát feltenni, hogy feloszlojk-e, hanem ellenkezőleg azt, hogy mikép lehetne működését célra-vezetőleg újra megkezdenni, annál is inkább, mert többen jelentkeztek, kik az egylet tagjaivá akarnak lenni. Ennélfogva 5 tagu bizottmányt kineveztetésé ajánljá, mely e teendőkre nézve véleményt adjon a két hét múlva ismét öszeülendő közgyűlésnek. E javaslat elfogadatot, s az 5 tagu bizottmányt kineveztetvén, az ülés eloszolt.

(Olvasókör Bezdánban.) Bácsmegyéből Bezdánból arról tudósítanak, hogy itt is alakult egy olvasókör, melyről azt a különös és hihetetlen hírt írják, hogy annak tagja nem lehet sem zsidó, sem pap, sem tanító, s 5 ft. évi díj mellett eddig már 51 tagja van. Vajjon nem tréfál-e a mi tisztelt tudósítók?

Mi újság?

(Császár és Császárné ő Felsegjeik utazásának programja.) Hétfőn, jan. 29-ikén reggel 8 órakor indul el a magánvonat Bécsből; Marcheggén ő Felsegjeiket tárnok ő ezjé és Lichtenstein katonai kormányzó fogadják. Megáll ezenkívül az udvari vonat Pozsonyban 4, Szenczen 2, Tarnócon 3, Érsekújvárott 5, Esztergomban 5, Vácson 3 perczig s fél háromkor délután Pestre érkezik. — Itt a katonaság részéről egy zászlók és zenekarral ellátott díszszakolaj várja az indóháznál ő Felsegét, élen a városkapitány és várparancsnokkal. — Pozsonyban, Érsekújváron, Esztergomban és Vácson csak az illető helyparancsnok vár ő Felsegjeikre.

(Bákrónika.) Az első nagy álarcos bál a vigadóban ma, vasárnap fog megtartatni. Az idén ugyanitt rendezik szokásos bohóc estélyis, mely a múlt években a lövöldésben volt s kitűnő részvétnek örvendett. A lövészbálok újabb megállapodás szerint jan. 27 és febr. 10-kén lesznek. A képzőművészek jan. 31-ikén tartandó jelmezes táncszivalmáról hírlík, hogy ezt ő Felsegjeik is szerencsétlené legmagasb látogatásukkal.

(A pesti vízvezeték) az aláírások örvendetesen folynak. Mióta az aláírasi iver közzétettek, 153 alapító tag 551 részvényt irt alá.

(Kecskeméti Károly zenetársulata) dán és svéd vállalkozókkal szerződésre lépett, hogy ott hangversenyeket adjon. Az első magyar hangverseny Dánia fővárosában f. évi febr. 1-jén lesz.

(Közös ügyek a bécsi és pesti journalisták között.) Olvasóink tudják, hogy a két héttel ezelőtt Pesten a magyar írói segélyegylet javára rendezett bálba a bécsi hírlapíró egylet (Concordia) is küldött egy képviselőt, a kit itt illendőképen megdikiözölték és megvendégelték. A múlt héten a bécsiek adtak egy bált. Erre Pestről egyszerre 8 ismeretes és ismeretlen vállalkozó ur felárndult Bécsbe, hol az ellenük intézett etetési, itatási és dikiözölési rohamokat szintén vitézül kiállották s szerencsésen visszaértek, nem győzőven eléggé dicsérni a tapasztaltakat. Valóságos szerencse, hogy azok a dühös Ostdeutsche-Postok és Pressek valamelyik nemzeti argonautáknak attilástól és sarkantyustól fel nem válták. Mi leginkább ez utóbbi körülménynek örvendünk.

Melléklet a Vasárnapi Újság 4-dik számához 1866.

(Az orvostanhallgatók) jelentése szerint, a f. hó 23-káról elhalasztott táncszivalmat február elején fogna megtartatni, mely alkalommal az eddig kiadott beléptijegyek teljes érvénnyel bírnak.

(A pestbúdi dalárda alakulási emlékünnepe) ma vasárnap tartja meg. Az ünnepély délelőtt 10 órakor, a belvárosi főtemplomban isteni tisztelettel veszi kezdetét, melyen a dalárda Schmidt Vocal-miséjét énekl. — Délután 2 órakor a Széchenyi-sétány vendéglőjében kedélyes társas-ebéd rendezetik, melyre a testvérőváros többi daleyletei és a tornaegylet is meghívott, s mely öszejevetel a dalárda közbefűzött éneke és Rác Pál kedvelt zenekarának játéka fogják fűszerezni.

(Gyermekgyűlköls.) Devecseren, a mint írják, egy ottani lakos 14 éves hajadon leánya gyermekalkasztás gyanújába jött, s mint a vizsgálótól kitűnt, nem alaptalanul, mert rövid kutatás után a kertben egy leánya elásott holttetére akadtak. A szivelen fiatal nő vad alá van helyezve, de nem kevesebb kárhözátját sújja anyját, egy rég rosz hirben álló asszonyt, már azért is, mert gyermeke nevelésére oly kevés gondot fordított.

(A magyar gazdasszonyok jan. 17-iki báljára vonatkozó kimutatás) szerint az egylet azon szerencsés helyzetben van, hogy számadását tiszta jövedelem kimutatásával bocsátathatja a nagy közönség elé. Bevétel volt 2719 ft. 50 kr., és egy arany. Kiadás 2093 ft. 51 kr. Maradt tiszta jövedelem 625 ft. 99 kr. és egy arany. Ezen öszejében foglaltatnak a következő pénzzajándékok, u. m. Gróf Wenkheim Krisztina ajándéka 20 ft., hg. Bathányi, gróf Zichy Jánosné, Szaniszló püspök ő maga 10—10 ft., dr. Pólya József, gróf Andrassy György, Hunyady grófné, gróf Kornis Pálné, gróf Berényi Ferenccs, gróf Eszterházy István, Reinsbrecht Hegyi Anna, és Scherz Józsefné 5—5 ft. Összesen 90 ft. A jegyeknek felülízetése: Karácsonyi Ferenccs 10 ft. N. N. 6 ft. Herczeg Sándorné, Wodjárné Albert 5—5 ft., Hajós Józsefné, Schönau Adolf, Iház Rezső, b. Miske, Lövenszon 2—2 ft. Összesen 36 ft.

továbbá tetemes kiadás gazdálkodtathat meg azáltal, hogy Deuts lithograph ur 700 díszesen kiállított táncrendelt minden díj nélkül szives volt elkészíttetni, végre a fizértánczra jelvényeket sziveskedtek ajándékozni Kolloncsics Haader Caecilia, Braun Lajosné, Karácsonyi Ferenccs házi asszonyok, Kertész és Pozner Lajos urak. Mind a közönségnek részvéteért, mind ezen nagy lelkű adományokért, az elnök és a háziasszonyoknak a a jegyek eladásánál kifejtett buzgalomukért, valamint a táncrendező felkért uraknak, nyilvános köszönetét fejezi ki a bálrendező bizottmány nevében — Szupa György, egyleti jegyző.

(Névmagyarítások.) Felsőbb engedély mellett Vírnap Budai lakos „Víranyi”-ra, — Sausek Elek budai ügyvéd pedig „Sasny”-ra változtatták vezetékeiket.

(A bukearesti „magyar iparos-egylet” ifjai) e hó 7-kén a magyar országgyűlés megnyitásának emlékére örmünnepélyt rendeztek, mely jó kedv s a hazáról való megemlékezések között éjjelleg tartott. A lakoma alkalmával éltették a haza bölcsét, Deák Ferenccset, s vele együtt több lelkes hazafiát. Nem feledkeztek meg az egylet távollevő derék elnökekről, a fáradszatos Kócs Ferenccsről sem, ki most Magyarországon oly buzgósággal gyűjti az adományokat, hogy bukearesti testvéreinknek díszes temploma legyen, hol idegen nézőköt magyarul imádkozhassanak. Poharat írtettek Magyarországról, annak jólleétéért és boldogságáért.

(Ritka házasság.) Az idei farsang egyik nevezetessége gyanánt lehet fölemlíteni azon házasságot, mely a napokban Szegeden kötöttet. Ott ugyanis egy 83 éves völegény egy 60 éves özvegy asszonyt vezetett oltárhoz. Az új ara az öregnek már negyedik felesége.

Nemzeti színház.

Péntek, jan. 19. „Brankovics György.” Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta Obernyik Károly. Szombat, jan. 20. „Faust.” Opera 5 felvon. Zenéjét szerette Gounod.

Vasárnap, jan. 21. „A párisi szegények.” Dráma 7 felv. Fordította Radnótfáy S.

Hétfő, jan. 22. „A londoni arszlánok.” Francia vígjáték 4 felv.

Kedd, jan. 23. „A kunok.” Eredeti opera 4 felv. Zenéjét szerz. Császár György.

Szerda, jan. 24. „Castor és Pollux.” Eredeti vígj. 3 felv. Irta Szigligeti.

Csütörtök, jan. 25. „Don Juan.” Opera 2 felv. Zenéje Meyerbeertől.

Szerkesztői mondánivaló.

8046. Tompa Mihálynak. Köszönet olvasóink és magunk nevében a költői műért, melyet oly régóta várunk. Bár gyárakban hallhatók ismét ez erőteljes hangot, mely szívvel jön és szívből szól! S bár még ennél is hamarabb közelebbetök azon örmümr, hogy költőnk egészségi viszonyai is örmüre változtak, s a régi erő és vidámság újra megjött! Ez most mindnyájunk öszinte és meleg óhajta.

8047. Hatvan. Sz. I. Meggyőződünk, hogy a kívánt szám csakugyan teljesen elfogyott. Igérjük azonban, hogy azt minden áron meg fogjuk önnök szerezni s elküldeni. Mi sajnáljuk loginkább, ha látjuk, hogy régi há előfizetőink, kik lapunkat az év végéig öszegyűjtve be szokták kötetni, egyes számok hiánya miatt ezt nem tehetik. Azonban azt is tudjuk, hogy az ily kellemetlenségeknek rendszeren nem a kiadóhivatal az oka. A szétküldés oly pontos, a milyen csak lehet, s a lapból mindig feles számu példányok nyomtatnak, de azt gyakran tapasztaljuk, hogy egyes számok (különösen a melyekben közérdekűbb tárgyu képek vagy ezikkek vannak) nagyobb keletdőségnek örvendenek, azaz: utközben a keltetésnél több illetéketlen kezébe kerülnek s ott ragadnak. Erre aztán oly tömérdék reklamatio érke ik be, mely a kiadóhivatal egész készletét ugy kimeríti, hogy a későbbi panaszoknak a legjobb akarattal sem képes többé eleget tenni. Kérjük e körülmény szives figyelembevételét. — Kötelességünknek ismerjük, hogy a hiányzó számot önnök mindenesetre megküldjük, s ön nagylelkű ajánlatát: „ha mindjárt az egész évi előfizetési áron is” — tisztelettel mellőzhessük.

8048. Kisújszállás. E. S. Fentebbi ízenetünk szives elolvására kérjük önt is.

8049. Kun-Sz. Miklós. Z. Gy. A levél elküldésére szivesen ajánlkozunk. Természetesen csak a mi new-yorki levelezőnknek előtűnt ismeretes ezime alatt. De akkor is jó kezébe kerül.

8050. 1848. Az utóbbi küldeményt vettük; az ígértet várjuk.

8051. Pest. H. L. A fényképet s detrajzot köszönjük. A hely minél megjelölt lapunkban. Előbb-utóbb rájön a sor.

8052. Bereczki M. Gy. Reméljük, hogy még a farsang lefűlése előtt tudhatunk rajta. Köszönet érte.

8053. Márkófalva. O. L. K. Biztosítjuk önt, hogy csupán tárgyhalmaz gátolta eddig a jehazik megjelensét.

8054. Csárdában. A külforma nehezkeségeivel nem tudunk kibékülni.

8055. M. Kovács-haza. Th. P. Milyen konfúziót szűlhet egy ártatlan nyomtatási hiba! Azt kérdi ön, hogy mikép lehet az, hogy b. Neszméry Ferenccs (a Vas. Újság 2. számában közölt adatok szerint) 1777-ben született, 1784-ben (hádnagygyá lett s 1791-ben nyugalomba lépett? holott ekkor csak 7, illetőleg 14 éves volt? — Kérjük önt, sziveskedjék az első szám helyén 1747-ét olvasni — akkor aztán a többi mind igen természetes lefűlésu esemény lesz.

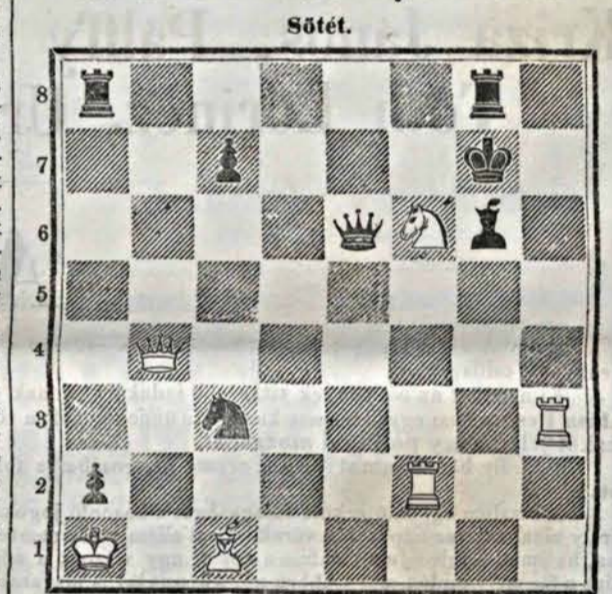
8056. Ö-Kigyós. P. I. Országzsetre ismeretes, hogy Horváth M. nagy tört. műveinek mind a hat köteté már

évek óta ki van nyomtatva, de az utolsó (VI-ik) kötet szétküldése még ma is fensőbb tilalom tárgya. Valóban megfoghatatlan szigorúság! Azelőtt azt hittük, hogy csak a boldogult provisorium embereinek elfoglaltsága okozta ama rendszabályt, s ime ugy látjuk, hogy az átmenet a tisztább fölfűléshez még most is igen lassu. Nem marad egyéb hátra, mint a közel jövőben bizni és reményelni. Sőt a fenszög tárgya nézve vannak biztató kiltásaink is. — Ön másik óhajtatást teljesíteni nem áll hatalmunkban. A „hirdetések elküldötése a fölaptól” technikai okoknál fogva is lehetetlen, de a hirdető közönség is (mely pedig a lapok övedelmének egyik fő forrását képezi) s egyuttal a nagy olvasóközönség kényelmére is szolgál) mulhatlanul megkívánja, hogy hirdeményei, a mennyire csak lehet, a fölappal öszefűgésben nyomassanak, hogy épen ezáltal azok elolvása minél inkább biztosítottassék.

SAKKJÁTEK.

(A pesti sakk-kör) helyiségét a nádor-utczai „Velenecze-kávéház”-ból a mult vasárnap óta a hajó-utca 8-dik szám alatt levő Kurz féle kávéházba tette át. A kör, mely már egy idő óta inkább csak névben volt, mint valóságban: ez intézkedése által egészen új életre ébredt, s nincs kétség benne, hogy most már élénk támogatásnak fog örvendeni azok részéről is, kik előbbi helyiségét távolinak tartották.

317-dik sz. f. — Healey Frank-tól.

Világos.

Világos indul, s 5-ik lépésre matot mond.

312-dik számú feladvány megfejtése.

(Bayer Konrádtól.)

Table with 2 columns: Világos and Sötét. It lists chess moves for a 312-d puzzle.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. — Miskolcon: Czento József. — Pozsonyban: Csery Gábor. — Pesten: Cselkó György.

Felhívás és kérelem. A Vasárnapi Újság azon t. előfizetőit, kik a lapot nem szokták bekötetni s egyes számokat nélkülözhetnek, tisztelettel kérjük, hogy a mult évi 40, 41, 42, 44, 45, 46, 49, 50, 51, 53. számokat az alulirt kiadóhivatalba visszaküldjen sziveskedjenek. Minden használható, teljes és tiszta számért 20—30 kr. kárpótlást ajánlunk.

A Vasárnapi Újság kiadó-hivatala.

TARTALOM.

Hossz József (arckép). — Novemberben. — A kortes-világ eredete (folyt.). — Bubek György sírmeleke Görögön (képpel). — Az első lövönatú vaspálya Bécsben (képpel). — Bányagazgató lak Szikren (képpel). — Verczeke (képpel). — A francia időszaki sajtó (vége). — Főuri konyha 1710-ben — A tenger östartalmi és a föld ezüsttermelése. — Időjólát. — Egyveleg. — Tárház: Irodalom és művészet. — Egyház és iskola. — Ipr. gazdaság, kereskedelem. — Közintézetek, egyletek. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Hetinaptár.

Felölös szerkesztő Pákh Albert. (Lak. magyar utca 1. sz.)

HETI-NAPTÁR.

Table with columns for months (Január-Február, Január (6), Feb. Triod k.), days of the week, and religious observances (Hónapi-és hetinap, Katholikus és Protestáns naptár, Görög-orosz naptár, Izraeliták naptára, Nap, Hold).

Hirdetés.

Oszterlamm Karollynal Pest n. Erzsébet-ter és harminczad-utca szögletén kapható: „Hit, Remény, Szeretet“.

Titkos 1412 (10-0) betegségek meg makacs és üdült bajokat is úgy kóroddban, mint magán gyakorlat folyán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmedjában gátlottak, gyöke- resen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Heller Vilmos

Eladó birtok.

Ugocsa megyében Tisza-Ujlakhoz 1/4-ed órai távolságban, a nagyszőlősi országos közlelésen tagkiszátság alatt levő, és így más taghoz is odahatározható 300 hold mennyiségű földbirtok, a nevezett földben fekvő, két beltelkevel és gazdasági épületekkel, — egy szinte Beregvármegyében Balazsér, Beregszásztól 1/2 órai távolságban, a munkácsi állomást közelében, egy tagban kihalított 65 hold osztályozott földbirtok, a hozzá tartozó regale-jogokkal együtt, szabad kézből eladó; — a venni szándékozók leveleit által, vagy személyesen Szepessy Gyulával Borsodmegyében Berentén értekezhetnek. — Utolsó posta Miskolcon az Sajtó-Szentpéter. 1484 (1-3)

Gabriellanus.

Berzevichy Irnak ur Borsodmegyében, a Szendrő-Ládi Gabriellanus famivölöntözésében találtató alma, körtve, meggy, cse- resnye, szilva, barack és rózsafa 2-5 éves különféle, és több 1000 darab az eddig ismeretek között a legnemesebb fajcaeméket és számoza, földi apró és gazdasági leg- különb faja köztük a híres kriviza-gabna és iborkamagravit és burgonyafaját, az ed- dig ismeretek között a legújabbakban áron ajánlja, és azoknak különösen a facsemeték gyümölcsével megjelölés végett, valamint a Gabriellanus intézet katalógusával is meg- engedéssel szolgálhat kész, utolsó posta Miskolc mellett Edeleány. 1467 (3-8)

Az általában elismert valódi s egészen frissen érkezett

SCHNEBERGERI NOVÉNY-ALLOP

mell- s tüdőbetegek számára,

továbbá: rekedtség, nátház, ingerköhögés, mellszorongás, elnyálkásodás, torokgyulladások s nehéz légzés ellen, — mindenkor friss minőségben kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál a király-utczában, — dr. Wagner D. gyógyszerésznél a váci-utczán, — Thalimayer A. és társa. — Osztszky F., Schirk J., — és Gerhardt A. uraknál.

- BUDA: Schwarzmeyer J. gyógyszerész úrnál. Aradon: Probst F. J. Aszódon: Sperlag J. gy. Baján: Klemantz J. Brassóban: Gyertyánfy, Fabiák és Jekelius gyász. Bátorfán: Biglio K. Belgrádon: Nicolaevics test. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Bonyhádon: Kramolin J. gy. Brassóban: Fabiák Ed. Csáktornyan: Kárácz A. Csákon: Borsay F. gyász. Debreczenben: Gölti N. gy. Deesen: Krémer S. Deftán: Braunmüller J. gy. Deveserben: Hoffmann B. Eszéken: Kawilowicz gyász. Eperjesen: Zsembery Ign. Érsekújvár: Csollegner Ign. Egerben: Wessely gyász. Eszéken: Thurner fiai és Dessáthy gyógyszer. Győrött: Brunner F. Gyulan: Lukács gyász. Házsfeld: Hagelschmidt V. Házszegen: Mátyás B. gyász. Ipolygáson: Miklós T. Jánosváran: Kuna gyász. Jolsván: Maletor gyász. Kapcsavárt: Schröder J. gy. Kőszegen: Szechie gyász. Károlyvárt: Benich J. Kismartonban: Kodolányi gyász és Spatay A. Kassán: Eschwig K. Késmárk: Generich C. és A. Keeskméten: Papp M. Karánsebesen: Weber A. gy. Károlyfehérvárt: Fischer Ed. gyógyszer. Kolozsvárt: Megay M. C.

Egy üveg ára 1 forint 26 krajczár. 1852 (5-6)

Ugyanezen bizománys uraknál kapható:

HELUNGKIANG

arábiai és ázsiai

allat-gyógyító-pora,

mely a beteg állatok, u. m. lovak, szarvasmarhák, sertések s juhok gyógyítására Arabiában és Ázsiában a legkitünőbb eredménnyel használtatik. Ára egy kis csomag 40 kr., egy nagy csomag 80 kr. A főraktár létezik Bittner Gyula gyógyszerésznél Gloggnitzban.

Dr. MALATIDES

a nagyon erőlyes hatású Gerjél- vagy Galvano-electro-magnetismus és

a hozzá igényelt szerek által. igen sokféle bel- és külső nyavalyában gyors javulást és gyógyulást eszközöl.

- Azért is, kik a szív, köszvény, benulás, pillasétlés, orczahűdés, mersevidt tagok és inak, ideggyengeség, holttetem, kehe, fulladás, görcsök, rángás, nehézkör, vidatás, tagreszkedés, gúgák, golyvák, görvely, orcsa, fej-, ful- és fogfájás, fulzugás, sükettség, orcsakin-, orbáncz-, máj-, lép- és bélugulás, makacsos okozta máj-, lép-, gyomormirigy és haskőreg-keményedések, vizkór, sápadtság, bélkór, bélférges, aranyér, szorulás, st- és emésztéshány, gyengeség, lépkór, méhgör- csök, hóhány, meddőség, lakandóság, sér- vék, huggszemek, kö- és fűvénny-, vör- és ongyümlés; érzés, mozgás, élemlés, urre- más hiányában; a látzavar és nehezítés; vegyibomlék; hólyag-, vese- és májkövek, hudecszorulás, korensővések, termések, érdagok, eresedések; idegzenvek, ingyók, rojcsák, portyók, ráktele, sipoly- és kerge- sedés; higanyvialétele, mérgezés, szem- nyavalyák, a keletkezéské szürke és fe- keté hályog ugy más egyéb sűrű, kitég és fehéres nyavalyákban sínlődnek, magukat néla jelenthetik. Az odvas, redves fogak miatti fogfájást is tüstént és tartósan gör- szüntetli. A vesélyes epékör irtózatos gör- cseit nyomban eloszlatja; sőt a már hideg verejtékekkel vonaglókat is újra föléleszté, jo- tékony meleg izzadárra gerjeszt. Pest, atáczióntéza 25. sz. 1872 (6-6) Ugyanott az Ovonyát, mint a titkos nyavalyák és évüll kútegek legbitosabb ovó- és gyógyszerét, is megsezerhetni, csomagja 1 ft. Ugy az aranyérdőt irt munkát: darabja 1 forint.
- S.-Sz.-Györgyön: Ötvös P. gyógyszer. Sopron: Voga és Rapprecht. S.-A.-Ujhelyen: Deutch J. Sastyenban: Mücke A. gy. Selmecezen: Breyman. Szegedvárt: Misselbacher J. Szarajovában: Gyuleka N.G. Sziszeken: Kubányi F. Szombathelyen: Mitter- mayer gyógyszer. Szekesfehérvár: Say R. gyógyszer. Sikkoson: Nyers S. gyász. Szathmáron: Juracsko D. Szent-Miklóson: Haluschka P. gyógyszer. Szarvason: Réthy V. Szentesen: Eissdorfer G. gy. és Prohaszka Gyula. Temesvár: Kraul és Roth gyógyszer. Tokajban: Krötzer A. gy. Tordán: Welits és Wolf. Tatan: Niertit F. gyász. Török-Szent-Miklós: Pil- losz M. Trencsenben: Simon A. gy. Ungvár: Teleny gyász. és ösz. Benesch P. Ujvidéken: Schreiber F. Varannon: Elizar gyász. Veszprém: Fremmel. Vácson: Tracor A. Varazdon: Halter gyász. Veresezen: Herzog gyász. Zimony: Ivancovics és fia. Zalánban: Megay Gyula. Zombor: Stein fia Márk. Zaabokrát: Neumann M. Zentan: Wuits testvérek uraknál.

Titkos BETEGSÉGEK, ujjonnan keletkezettek 8 nap alatt minőségére nézve 48 óra alatt meggyógyíttatnak dr. Fux J. 23 év óta fenálló rendelési intézetében, andkül, hogy a beteg foglaltságá- ban háborgattak. Rendel: d. n. 1-4 óráig. Tiszteletdíjjal ellátott levelek a leg- gyorsabban eszközöltetnek. Lakása: Király-utca, 24. sz. a. 1-ső emelet 1876 (9-12)

Pest, február 4-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokt illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezr hasábozott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 kr.; háromsor- vagy többeszi igtatásnál csak 7 kr-ba számítatik. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elvokag, Hamburg és Altonában: Haasensteint és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 kr.

József cs. k. főherceg, Magyarország volt nádora.

Napjainkban újra élénkebben nyilvánul azon ohajtás, hogy boldog emlékezetű József főhercegnek, Magyarország felejtetlen érdemű nádorának emlékszóba, melynek talpzata a pesti József-téren már évek óta le van rakva, végre teljesen felállíttassék. A pesti polgárság ezen ohajtását, mely, mint halljuk, legfelsőbb helyre is fel lön terjesztve, bizonyosan magadéva fogja tenni az egész országot, nem csak azért, mert ez által a fővárosnak hazai emlékművekben szegény nyilvános terei új díszeszt fognak szapo- rodni; hanem leginkább azért, hogy azon férfinak, ki hazánk közügyeit ötven éven át híven és erős kézzel kormányozta, kegyelete adóját bemutatthassa. Oly férfi volt ő — írja jeles történetírónk, Horváth Mihály *) — „kinek sirját egy nemzet áztatta bánatkönyvüvel, kit az még azután is, midőn a fátlyolt már félretette, őszintén gyá- szola szívében.“

Laxenburgban tartott tüzijáték véletlen fel- gyulása által szenvedett sebei következté- ben 23 éves korában meghalt. A nádori tisztség a királyi felség után első méltóság volt a hazában, kapocs volt a korona és nép, közbenjáró a nemzet s kor- mány között, a törvényalkotó és végrehajtó hatalom első rugonya; a nádor volt az alkot- mány öre s akkor még a nemzeti had vezére is. Számos körülmény kívánatossá tette, hogy e magas tisztj polczot ismét a királyi család egy tagja foglalja el. Ferenc király, megelőzve

örömmilatkozatai között az ünnepélyesen kivilágított Buda várába.

Az ifju kir. helytartó az első évet inkább ernyedetlen tanulással töltötte Budán, mint kormányzással. A magyar törvény- és köz- jogban, a legjobb tanárok vezérlete mellett, rövid idő alatt nagy elméleti és gyakorlati haladást tett. Későbbi éveiben őt tartották Magyarország első jogtudósának. E mellett a hűség és ragaszkodás a magyar nemzet alkotmányos jogai iránt mindinkább erős gyökereket vert szívében. Az 1796-i ország- gyűlésen november 12-kén gr. Batthyány József bíbornok és primás indítványára az ország rendei közakarattal kikiáltották nádornak, kijelentvén egyszers- mind, hogy a kijelöltek neveit rejtő királyi levelet felbontat- lanul visszaadják s „a közked- vességű főherceget közakarattal kívánják nádorrá választani, a nélkül, hogy innen akár a felségnek kijelölési, akár a nemzetnek szabadválasztási jo- gára legkisebb rövidség és sé- relem háromolhassék.“ Nem lehet itt szándékunk, ez eseménydus hosszú életpálya történetét terjedelmesebben vá- zolni. Erre nézve a fentemlített kimerítőleg és jelesen irt élet- rajz nyujthat olvasóinknak bő kárpótlást; mi legfeljebb a leg- főbb mozzanatok chronologiai érintésére szorítkozhatunk. Az 1796-i országgyűlésen a francia háboru által szoronga- tott királynak az ujonczosási és élelmezési gazdag ajánlatokon kívül, a nemesség személyes fegyverre kelését (insurrectiót) is felajánlották. Ezen nemesi összes had 1797. apr. 8-kán a nádornak, mint az ország tör- vényes főkapitányának vezér- lete alá bízott. A nemesség csaknem az egész éyben szüntelen fegyver- ben állott s a két dunai kerület hadai Szom- bathely vidékén egy táborba egyesültek, me- lyet a nádor gyakran megszemlélvén, vele rendes hadgyakorlatokat tartatott. A campo- formioi béke megkötése után a nemesi ha-

JÓZSEF FŐHERCEG NÁDOR.

a nemzet kívánatának nyilatkozását, addig is, míg erre alkalom nyílnék, a nagy remé- nyű fiatal József főherceget nevezte ki 1795. jul. 19-én Magyarország kir. helytartójává, ki szept. 19-én érkezett meg nagyszámu nemesi banderiumtól kísértetve, a nép zajos

jelent meg ily czimrel: „Nádor-émlék.“ József cs. k. fő- herceg, M. O. felszázados nádornak élete. Irta „Horváth Mihály.“ — Kiadta Heckenast G.

Wir erlauben uns, unsere verehrten Abonnenten auf die in Hartleben's Verlag in Wien soeben erscheinende dritte Volksausgabe des berühmten Geschichtswerkes von Thomas Babington Macaulay: Die Geschichte Englands seit der Thronbesteigung Jakob II. bis zum Vertrag von Ryswick besonders aufmerksam zu machen und Ihnen dieses schöne Unternehmen zur Anschaffung zu empfehlen. Das Werk wird in 20 halbmonatlichen Lieferungen (bis Ende 1866 vollständig) ausgegeben. Jede Lieferung von 10 Bogen Text kostet, schön ausgestattet, nur 40 kr. Gstr. W. — Macaulay's Geschichtswerk ist ein wahrer Schatz der Literatur; denn wie im Allgemeinen die Geschichte eines Volkes als dessen beste Lehrmeisterin gilt, so kann besonders die Geschichte Englands allen civilisirten Nationen in ihrer fortschreitenden socialen und politischen Entwicklung als leitende Führerin proklamirt werden. Lieferung 1 und ausführliche Prospekte sind in jeder Buchhandlung zu haben, wo auch überall Subscriptionen angenommen werden. Lieferung 1 ist vorrätigh in Pest, Waitznergasse Nr. 17, Buchhandlung Hartleben & Comp. 1482 (1)

PALYAZAT. A debreczeni reformált egyházban üresedésbe jött, és folyó év pünköszt első nap- ján betöltendő énekesvezéri állomásra, melylyel évenként következő javadalmak járnak: szabad lakás az egyház házában, 11 köblös és 1419 □ öllet tevő szántóföld, három bogjás kaszáló, 451 50 kr. a. 6. kézpénz, négy 81 tüzifa beszállitva; halottak feletti éneklésért akár predikációival, akár énekszóval temették, 1 ft. 26 kr. a. 6. stóla. Kellékek: feddhetetlen erkölcsi élet, erőteljes, de kellemes hang, éneklés és zené- ben, kiválólag az orgonázásban alapos ismeret és gyakorlati jártasság, mindenkérel bizonyítványokkal ellátott folyamodvány. A folyamodványok folyó év márczius hó 15-ik napjáig elnök Kovács Lajos urhoz (Cselegd-utca 25-ik szám) eljuttatandók. Kelt Debreczenben, a. h. h. egyház 1866. januárius 7-én tartott közgyűléséből. NAGY FERENCZ m. k., egyházi főjegyző. 1480 (2-3)

Biztos és gyors kiirtása patkányok s egereknek, egy es. kir. kizár. szab. patkány- s egérgpusztító szer által gyertya formában. Egy darab ára 50 kr. a. é. Valódi minőségben kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik sz. a., továbbá: N.-Beeskerek: Nedelkovits. — Csáktornyan: Kárácz A. — Eperjesen: Zsembery J. Jassenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wunsch F. — Kolozsvárt: Wolf J. — Pozsonyban: Schwarz Fulop. — Sopronban: Pachhofer. — Kőborsán: Franke A. Va- rasdon: Halter D. F. — Verőczen: Bész J. K. uraknál 1474 (4-14)

Női- és gyermek-lábbelik a legfinomabb külföldi kelmékből, szilárd a tartós munka, dussválasztékban s oleos árért kaphatók BRETSCHNEIDER ZSIGMOND-nál uriteza 12. szám alatt, a Szerviták udvara átellenében Pesten. Ugyanott a legrövidebb idő alatt mérték szerint is készíttetnek lábbelik, melyek a lehetőségig szinte a legolcsóbb árért számítatnak. Arszabályok kívánatra egész készséggel kiszolgáltatnak, valamint vidéki leveleli mustraszertit megrendelések gyorsan teljesíttetnek. 1877 (8-8)